



**ИНФОРМИРАНИ И
ОПИТНИ ЗА УСТОЙЧИВО
ЗЕМЕДЕЛИЕ**

Проект VS/2012/003/0305

"Информирани и опитни за устойчиво земеделие" - Повишаване капацитета за информиране и консултиране на социалните партньори в сектор земеделие за активно участие в трудовия живот и за устойчиво земеделие

Транснационална конференция

"За по-добро участие и корпоративната социална отговорност за устойчиво земеделие и по-добра и качествена заетост в земеделието"

4 и 5 юли 2013 г. София, Гранд Хотел София, зала Трианица – 1

Протокол

Транснационалната конференция бе планирана в съответствие с плана на проекта, предложен и одобрен от партньорите по проекта по време на Управителния комитет РМ1 в София и РМ2 в Скопие. Вдъхновени от работата си по проекта, целите и мисията си участниците решиха финалното събитие да се извършва в съответствие с мотото **"За по-добро участие и корпоративната социална отговорност за устойчиво земеделие и по-добра и качествена заетост в земеделието"**. Дневният ред беше внимателно планиран и договорен, така че събитието да има отражение в гражданското общество, за привличане на обществен интерес към социално насочените въпроси в сектор земеделие в светлината на продължаващите дебати по новата ОСП политика след 2014г. Целта на конференцията бе да представи пред широка публика получените резултати по проекта, да дебатира по въпросите за ефективността и възможностите на социалния диалог в сектора в светлината на информирането, консултирането и участието на работниците и служителите за насърчаване на корпоративната социална отговорност, когато съществува в сектора. Освен това конференцията се стремеше да започне политическо послание от волята на социалните партньори за работа в тясно сътрудничество, за развитие на индустриалната демокрация в земеделието чрез подобряване на правата за информиране и консултиране и участие на работниците и служителите.

Участниците бяха избрани и поканени като активни партньори по проекта както и партньорите от организациите-членки от мрежата на EFFAT, всички те участват активно в процеса на секторния социален диалог.

Финалното преразглеждане на подготовката за Конференцията беше направено по време на подготвителната среща на управлението по проекта и външни експерти, участващи активно в процеса на проекта, проведен на 3 юли. Дискусията покри също

пресконференция , на която се планира да бъдат повдигнати политически въпроси и съобщението да бъде пуснато в медиите. Планът на Управителния комитет РМЗ, планиран за 5 юли беше обсъден и са взети окончателни изменения.

Конференцията бе организирана от Федерцията на независимите синдикати от земеделието и се проведе на 4 юли в Гранд Хотел София. Този заключителен форум събра представителите на синдикатите от земеделието от България, Румъния, Македония, Словакия, Словения, Чехия, Германия, Франция, Италия, Швеция, всички активно работещите в мрежата на Европейската федерация на синдикатите от земеделие, храни и туризъм, ЕФФАТ, за цивилизовани индустриални отношения и ефективен социален диалог в сектора, представители на браншовите организации в сектора, които също работят за развиване на индустриалната демокрация в българското земеделие.

Форумът бе приветстван от Президента на КНСБ Пламен Димитров, секретаря на ЕФФАТ-Земеделие, Арнд Спан и Зам. Министъра на труда и социалната политика г-жа Росица Янкова, Христо Цветанов – председател на Асоциацията на земеделските производители, АЗПБ, г-жа Светла Боянова – водещ експерт по Общата селскостопанска политика.

В своето експозе към конференцията Председателя на ФНСЗ **Светла Василева** благодари на всички присъстващи за проявеното внимание към темата и говори за предизвикателствата в сектор земеделие днес, така като ги изнасят на гърба си работещите в сектора. Тя говори с уважение и благодарност към на усилията на партньорите в този проект през последната година, с което се ангажираха и направиха стъпка напред за повече информираност и участие на работещите в сектора, за развиване на социалния диалог в земеделието. Тя подчерта неизменната позиция на синдикатите, че повишаването на качеството и потенциала на работниците и служителите от земеделието, ако искаме да имаме на по-добра заетост, качествени работни места, доходи и мотивация за работа, Може да стане само с гарантиране на социална обезпеченост на работещите, ЧРЕЗ ефективен социален диалог в сектора. „...Само в диалог на секторните партньори можем да въздействаме и изискваме в сектора да се провежда адекватна политика, която максимално да отразява специфичните потребности на отрасъла, да гарантира устойчиво развитие, да реализира европейския модел на мултифункционално земеделие.” *(Пълният текст на експозето може да видите тук.)*

В обръщението си към конференцията Зам. М-р **Янкова** подчерта, че темата на конференцията е много важна за българското министерство на труда и социалната политика, защото показва сериозен потенциал за намаляване на безработицата и повишаване на заетостта в този сектор. Тя увери присъстващите че МТСП и МЗХ ще работят за въвеждане на интегрирани хоризонтални мерки за осигуряване на качествени работни места, което неминуемо изисква активно участие на секторните социални партньори.

Секретарят на ЕФФАТ Земеделие - г-н **Ардн Спан** – говори за необходимостта днес от ефективни инструменти, които да решават очакванията на гражданите и обществото в България и във всички страни-членки в тези трудни времена. Той подчерта, че ФНСЗ предлага инструменти, които трябва да се насърчават. Информиранието и консултирането е инструмент за подкрепа на диалога между работодатели и работещи за по-добри условия на труд, за по-добра производителност и качество на продукцията, за кооперативна фирмена култура. Със съжаление трябва да отбележим, че в селското стопанство кооперативността не е твърде разпространена, за това трябва всячески да подкрепяме и насърчаваме добрите примери в тази област. Външната гледна точка е, че трябва да се подобрят рамковите политически условия за насърчаване на достъпа и разпределението на средствата по Общата селскостопанска политика. Именно в рамките на прилагането на ОСП трябва да бъде интегрирано информиранието и консултирането на работещите, а за това е нужен широк социален диалог и утвърждаване на кооперативния стил на работа.

В обръщението си към конференцията **Пламен Димитров** подчерта, че и с този форум, както и в ежедневието, ФНСЗ доказва, че има визия и ясни цели за бъдещето.

Правейки анализ на социално-икономическата и политическа ситуация в страната днес, той очерта че сме изправени пред криза в модела, в морала и в обществото, в основата на която стоят ужасяващи социални неравенства, които поставят България на последно място в ЕС. Синдикатите отдавна и изначално са в битка срещу тези неравенства, като ползваме позволеното от закона – колективно трудово договаряне и стачни борби.

„...Днес ние подкрепяме целите на протеста за пречистване, катарзис и връщане на доверието в институциите и убеждението, че в България е възможна правовата демокрация.” За това синдикатите искат от това правителство нови изборни правила, даващи повече участие за гражданите, конкретни икономически мерки, подкрепящи малкия и средния бизнес в страната и ясни социални мерки, които да адресират потребностите на гражданите. Развиването на механизмите за информиране и консултиране трябва да доведат до повече диалог и организиране на работещите.

Христо Цветанов, председател на АЗПБ поздрави ФНСЗ с резултатите, постигнати чрез този европейски проект, в който Асоциацията е надежден и отговорен партньор. Той подчерта, че социалния елемент винаги е бил на дневен ред в работата на Асоциацията. Със своята работа фермерите изпълняват комплексна функция, която дава своя принос и добавена стойност в опазването на околната среда, изграждането и поддържането на социалната среда в регионите, поддържат живота в селските райони. Голямата административна тежест, която е отговорност на фермерите – до 30% от работното им време – е непосилна за малките и дребните фермери. За това е необходимо да се търсят

възможности за насърчаване на информирането, консултирането и социалния диалог в отрасъла, за да се решават неотложните въпроси в сектора, свързани с регламентираната заетост и устойчивите и привлекателни работни места, осигурителните отношения и просперита на българското земеделие.

Светлана Боянова, експерт по ОСП, направи кратко резюме на вжните за българското земеделие репери в контекста на подписания вчерашния ден документ Финансова рамка на ЕС за периода 2014-2020. Тя подчерта, че тежкото състояние в сектор Земеделие не е само в България, но стои остро във всички страни-членки и поради това ОСП след 2013г. предвижда по-целенасочена финансова помощ към доходите на земеделските стопани, към средните, дребните и малките фермери. Българският интерес трябва да бъде защитен през вземане на политически решения от българското правителство, които да са съобразени с решаване на неотложни въпроси, каквито са поземлените отношения у нас, напояването, обезлюдяването на селските райони, късите вериги „произведена продукция-консумация”, как ще се разпределят средствата от субсидиите над определените тавани (което все още е отворен въпрос) и пр.

Представеният анализ на състоянието на информирането и консултирането в сектор Земеделие (проведен в хода на проекта) от експертите **Жан-Пиер Клапуш** и **Патрик Кудрон** предизвика дебат, в който се включиха всички представители на синдикатите от ЕФФАТ. Очертаните изводи се потвърдиха, а участниците заявиха категорично, че информирането и консултирането е споделена европейска ценност, която стои в основата на европейския социален модел, за който синдикатите се борят вече 50 години и ще продължават да отстояват и развиват.

Конференцията прие своя заключителен документ – **Позиция**, която се ангажират да разпространят до всички ключови играчи на национално и европейско ниво. Социалният диалог в земеделието, промените в новата ОСП, корпоративната социална отговорност, заетостта и качествените работни места бяха част от темите на дискуссионния панел на събитието.

По време на конференцията българските социални партньори ФНСЗ, АЗПБ и РСЗКБ – Велико Търново – всички те активно работили в европейския проект „Информирани и опитни за устойчиво земеделие” – подписаха **Рамково споразумение** за решаване на неотложните въпроси, засягащи трудовете и осигурителните отношения в земеделските производствени структури, както и за прилагането на стратегическите цели и приоритети, залегнали в Общата селскостопанска политика на ЕС в полза на българското устойчиво земеделие.

По време на конференцията бе проведена и специална прес-конференция с журналисти от централни и водещи медии. ФНСЗ изнесе сериозни цифри и факти от състоянието на българското земеделие, анализ, който федерацията прави в разреза заетост-

работни места-подпомагане. Тревогите на синдиката са споделяни и от работодателите в сектора, а необходимостта от решителни и иновативни мерки е крещяща. Конференцията е израз на обществени нагласи и мнения, които трябва да се вземат насериозно и да се предприемат корективни действия в сектора.

Това са само някои от повдигнатите от ФНСЗ тревожни въпроси в сектора, които засягат сигурността и перспективата на работещите в него.

...Въпреки сериозното подпомагане от над 7 милиарда лева за българското Земеделие с европейски средства, национални схеми и доплащания в периода след 2007 г., секторът не успя да преодолее основни си структурни недостатъци, но най-вече това не намери никакво отражение върху заетостта и доходите на работещите в него.

...Едва 11,1% общо заетите в отрасъла (738 634 души) участват в осигурителната система у нас. Минималният праг за осигуряване на земеделските производители и тютюнопроизводители в момента е 240 лв. Осигуряването върху такъв доход не им гарантира и минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст, независимо че държавата им го гарантира при пенсиониране. Това води до силни пререзпределителни процеси във фонд „Пенсии”, което допълнително натоварва бюджета на ДОО.

В този специфичен отрасъл повечето работници работят на временен трудов договор – в зависимост от кампанийната работа. Те представляват голям процент от сезонните работници в сектора. Голяма част от работещите в сектора работят единствено въз основа на устни договори, което ги лишава от достъп до фундаментални права - създава условия за дискриминация, неспазване на здравословните и безопасни условия на труд, справедливо заплащане и пр. Доходите в този отрасъл са по традиция ниски, а условията на труд са рискови. Производителността на труда е ниска, а възрастовата структура е силно проблемна.

*Изготвен от Валентина Васильонова
Координатор на проекта*